

“Μελάνι στο δέρμα”

Στην αίθουσα είχε ζέστη. Τρεις σόμπες κοιτούσαν προς την πλευρά της γυμνής, ασάλευτης, κοπέλας. – Η Βέρα εστιάζει το βλέμμα, ολόκληρο το είναι της πάνω στο ξένο σώμα μέχρι που να μη βλέπει πια τίποτα άλλο εκτός από γραμμές. Πρώτα, λυγίζει το σύρμα για να πάρει τους άξονες της στάσης - ίσια πλάτη, δεξί χέρι στη μέση, αγκώνας γωνία, βάρος στο δεξί γλουτό, το κεφάλι ελαφρώς γεμμένο πίσω -. Κόβει ένα κύβο πηλού με το σύρμα, τσιμπάει και αφαιρεί μικρά κομμάτια που πλαταίνει ανάμεσα στα δάχτυλά της σα σταφίδες και τα κολλάει πάνω στην αρματούρα. Πηλό πάνω στον πηλό, αντίχειρες κόντρα στους δείκτες να ζουλάνε, να βάζουν, να αφαιρούν, να τρίβουν τη φιγούρα που όλο και ψωμώνει, μέχρι να έρθει η πιο δύσκολη στιγμή της ημέρας της, η πιο δύσκολη στιγμή κάθε μέρας : όταν πρέπει να βυθίσει τα χέρια της για τελευταία φορά στη

« Encre dans la peau »

Dans la salle il faisait chaud. Trois radiateurs étaient tournés du côté de la jeune femme nue, impassible. Véra ajuste son regard, son être tout entier vers le corps étranger jusqu'à ce qu'elle ne voie plus rien sauf des lignes. D'abord, elle plie le fil de fer pour qu'il emprunte les axes de la position – dos bien droit, main droite sur la hanche, coude plié, poids du corps sur la fesse droite, tête légèrement tournée vers l'arrière. Elle coupe un cube d'argile avec son fil, par pincements elle en prélève des petits bouts qu'elle aplatit entre ses doigts comme des raisins secs et elle les colle sur l'armature. Argile sur argile, les pouces contre les index qui malaxent, ajoutent, soustraient, frottent la figure qui s'étoffe de plus en plus jusqu'à ce que vienne le moment le plus difficile de la journée : celui où elle doit plonger ses mains pour la dernière fois dans la cuvette

γαβάθα με το δροσερό νερό για να τα ξεπλύνει. Την ώρα αυτή νιώθει τη χωμάτινη ζύμη να γλιστρά απαλά πάνω στο δέρμα της και μαζί κάτι απροσδιόριστα δικό της να βουλιάζει με τη λάσπη στον πάτο. Μέχρι την επομένη μέρα. Μέχρι την ημέρα που δε θα υπάρχει επόμενη.

Η Βέρα είναι μοναχικός άνθρωπος. Ζει με τα γλυπτά της. Το ατελιέ της, ένας κάτασπρος - αδιάκοπος πάγκος κόντρα στη μεγάλη σταθερή τζαμαρία που βλέπει στα γκρίζα νερά του Τάμεση. Απ' άκρη σε άκρη, δυο τρεις σειρές από βουβές μορφές - άντρες, γυναίκες, παιδιά - από πηλό και κερί, μόνοι ή μπερδεμένοι σα πλοκάμια μεταξύ τους, μεταμορφώνονται σε τοπία ` Χέρια και δάχτυλα που ανοίγουν και βγάζουν φτερά για να γίνουν πουλιά, κνήμες που υψώνουνε κύμα και γίνονται θάλασσα, αγκώνες που λυγίζουν για να φτιάξουν βουνά. Μπορεί κανείς να διακρίνει κάτι το εξωτικό στις φιγούρες αυτές. Η Βέρα έχει Γιαπωνέζικο αίμα στις φλέβες απ' την πλευρά της μητέρας της, το σχίσιμο στα μάτια, η λεπτοκαμωμένη φιγούρα της μοιάζουν με τις ισχνές, τραβηγμένες γραμμές στα γλυπτά της. Όλα με την χαρακτηριστική οπή στη βάση τους. Η Βέρα αρνείται να χαράξει το όνομά της πάνω στα έργα της, η τέχνη δεν ανήκει τελικά σε κανέναν. Δυο κοερδέλες κόκκινο μετάξι σε κάθε οπή, στην άκρη τους δεμένες, δυο χάλκινες βέρρες για υπογραφή.

d'eau fraîche pour les rincer. À ce moment-là elle sent la pâte d'argile glisser doucement sur sa peau, et en même temps, quelque chose qui lui est indéfinissablement propre couler tout au fond avec la boue. Jusqu'au jour suivant. Jusqu'au jour où il n'y en aura pas de suivant.

Véra est une personne solitaire. Elle vit avec ses sculptures. Son atelier, un établi tout blanc courant le long de la grande verrière stable, avec vue sur les eaux grises de la Tamise. D'un bout à l'autre, deux ou trois séries de figures muettes d'argile et de cire – hommes, femmes, enfants, seuls ou emmêlés comme des tentacules, se transforment en paysages ; mains et doigts qui s'ouvrent et sortent des plumes pour devenir oiseaux, tibias qui s'élèvent en vagues et deviennent la mer, coudes qui ploient pour former des montagnes. On peut distinguer quelque chose d'exotique dans ces figures. Véra a du sang japonais dans les veines du côté de sa mère, les yeux bridés, sa silhouette délicate et mince ressemble aux lignes maigres, étirées de ses sculptures. Toutes avec ce trou caractéristique à leur base. Véra refuse de graver son nom sur ses œuvres, l'art n'appartient finalement à personne. Deux rubans de soie rouge dans chaque trou, liés à leur extrémité, deux anneaux de cuivre pour toute signature.

Διδάκτωρ Καλών Τεχνών με ειδικότητα στη γλυπτική στα τριάντα δύο της χρόνια, τιμητική έδρα για τις εκθέσεις και τα βραβεία της, πάντα τακτικά τοποθετημένα στη μαονένια βιβλιοθήκη του πατέρα της. Ακόμα και τώρα, μετά το νωπό θάνατό του, η Βέρα αισθάνεται πως τα βραβεία της ανήκουν σε εκείνον. Αργά τη νύχτα, τυχαίνει να μπει στο αυτοκίνητο και να οδηγήσει ώρες προκειμένου να επισκεφτεί την ιερή ακινησία του πατρικού της. Συχνά νιώθει την παρουσία του πατέρα να αιωρείται σαν ιστός από αράχνη στο χώρο. Η Βέρα βυθίζεται στον βελούδινο καναπέ και βυθίζει το βλέμμα της μέσα στο κάδρο με την ασπρόμαυρη φωτογραφία : Οι γονείς της ζευγάρι, έτσι όπως ποτέ δεν τους πρόλαβε. Η μητέρα της τυλιγμένη σε λευκό κιμονό, γυμνά να ξεπροβάλλουν μόνο τα αλαβάστρινα χέρια της και το στρογγυλό πρόσωπό της. Δίπλα της, ψιλόλιγνος και ευθυτενής, αυστηρός όπως πάντα, ο πατέρας της, με το αιώνιο μυτερό του γενάκι. Όσο ήταν μικρή, κρυφά από εκείνον, συνήθιζε να αποδεσμεύει τη φωτογραφία απ' το κάδρο και να την φέρνει πολύ κοντά στη μύτη της, να περνάει τα δάχτυλά της από πάνω ένοχα και να την αγγίζει. Τώρα πια, το βλέμμα της περνά αφηρημένο πάνω απ' την εικόνα, ακολουθεί τους μαιάνδρους στην κορνίζα κι ύστερα φέρνει ένα γύρω στο δωμάτιο για να σταματήσει πάνω στα γλυπτά της, όλα περήφανα-σκυφτά, κλειδωμένα μέσα στις φωτεινές βιτρίνες με τα κιμονό.

Docteur en Beaux-Arts à trente-deux ans, spécialisée en sculpture, chaire honorifique pour ses expositions et ses prix, toujours soigneusement placés dans la bibliothèque en mahonia de son père. Encore maintenant, après la disparition toute récente de celui-ci, Véra a le sentiment que c'est à lui qu'appartiennent ses prix. Tard dans la nuit, il lui arrive de prendre sa voiture et de conduire pendant des heures afin de rendre visite à l'immobilité sacrée de sa maison paternelle. Souvent elle sent la présence de son père flotter comme une toile d'araignée au-dessus de l'endroit. Véra s'enfonce dans le canapé de velours et elle plonge son regard dans le cadre avec la photographie en noir et blanc : ses parents en couple, comme elle n'a pas eu le temps de les connaître. Sa mère enveloppée d'un kimono blanc, dont ne sortent que ses mains d'albâtre nues et son visage arrondi. Près d'elle, mince et élancé, sévère comme toujours, son père, avec son éternel petit bouc pointu. Quand elle était petite, en cachette de lui, elle avait l'habitude de détacher la photo du cadre et de l'amener tout près de son nez, de passer ses doigts dessus pour la toucher, avec un sentiment de culpabilité. Désormais, son regard passe distraitement sur l'image, il suit les méandres du cadre et, ensuite, fait le tour de la pièce pour s'arrêter sur ses sculptures, toutes fortement penchées, enfermées dans les vitrines lumineuses avec les kimonos.

Η Βέρα δεν υπήρξε ποτέ σίγουρη γιατί εκείνος καταδέχτηκε να τοποθετήσει τα γλυπτά πλάι στη συλλογή της μητέρας. Κάποτε κάποιος δημοσιογράφος γνωστής εφημερίδας που είχε έρθει να του πάρει συνέντευξη, ανάμεσα στα άλλα τον ρώτησε για τα εκθέματα στις βιτρίνες. Η απάντηση του έρχεται ακόμα στα μάτια της, τα τυπωμένα, μαύρα γράμματα πάνω στο υπόλευκο φύλλο της εφημερίδας - *“Βλέπετε όλα έχουν θέμα τη μεταμόρφωση. Τα γλυπτά είναι μια ελλειπτική μετάφραση στις παραστάσεις των κιμονό”*, η Βέρα δε σταμάτησε ποτέ να αναρωτιέται αν αυτή η φράση υποδήλωνε κάτι απροσδιόριστα καλό ή συγκαλυμμένα κακό. Ελλειπτική όπως λέμε μη φλύαρη ή ελλειπτική σα να λέμε ελλειμματική ; Δεν είναι πως δεν πιστεύει στην τελειότητα, απλά πιστεύει πως κανείς δεν μπορεί να τη φτάσει. Η ίδια βέβαια δε σταματά ποτέ να προσπαθεί. Από παιδί.

Οι φιγούρες της υπήρξαν ανέκαθεν αμφιλεγόμενες. Το έργο της πρόσφατα χαρακτηρίστηκε *“δυσανάλογα μεγάλο για το μικρό της ηλικίας της”* από κάποια στριφνή κριτικό. Ήταν αλήθεια, πολλοί εκείνοι που την παρακολουθούσαν με γνήσιο ενδιαφέρον και κάποιοι που περίμεναν το παραμικρό της στραβοπάτημα για να την αποκαθηλώσουν. Τελικά, ούτε ο πιο ζηλόφθονος εχθρός της δε θα μπορούσε να έχει φανταστεί αυτό που συνέβη...

Véra n'a jamais été sûre de la raison pour laquelle son père a accepté de placer les sculptures près de la collection de la mère. Un jour un journaliste d'un quotidien connu qui était venu pour un entretien, l'a interrogé entre autres choses sur les objets exposés dans les vitrines. Sa réponse lui repasse devant les yeux, telle qu'imprimée en lettres noires sur la feuille blanchâtre du quotidien - *Voyez-vous, ils ont tous pour sujet la métamorphose. Les sculptures sont une traduction elliptique des représentations des kimonos*. Véra n'a jamais cessé de se demander si cette phrase insinuait quelque chose d'indéfinissablement positif ou de subrepticement négatif. Elliptique comme on dirait « pas bavard », ou elliptique comme on dirait incomplet ? Ce n'est pas qu'elle ne croie pas à la perfection, simplement elle croit que personne ne peut l'atteindre. Elle-même bien sûr ne cesse jamais d'essayer. Depuis l'enfance.

Ses figures ont toujours été ambiguës. Son œuvre a récemment été définie comme *« démesurément grande pour son jeune âge »* par une critique acide. En vérité, ceux qui la suivaient avec un réel intérêt étaient nombreux - et certains attendaient le plus infime faux pas pour l'abattre de son piédestal. Finalement, même le plus jaloux de ses ennemis n'aurait pu imaginer ce qui lui était arrivé...